

ELŐFIZETÉS.
HETI ARÁNY: 120 kor.
HÁROMHÓNAPOS: 360 kor.
Egy negyedévre 80 kor.
Egy hóra 10 kor.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG:
Aradi és csanádi egyenlő
vasúti palotájában.
TELEFON-SZÁM: 82.
KIADOMIVATAL:
Aradi Nyomda Bérmény-
Társaság.
József Könyves-ut 22. sz.
TELEFON-SZÁM: 101.

Arad, 1919.

Főszerkesztő:
Stauber József.

Szerda, október 1.

Az új kormány
proklamációja.

Arad. A Dácia jelenti: Tegnapután hat órakor az új kormány minisztertanácsot tartott. A tanácsban Vaitolami miniszter kijelentette, hogy a román propaganda kizárólag katonai beavatkozást várt, amely valószínűleg két-három napon belül megszüntetné. Az új kormány következő proklamációját így adta ki:

Miután Ő Felsége új kabinet felállításával bízott meg, vállaltuk ezt a súlyos feladatot a haza és a szabadság iránti kötelesség érzetével. Programunk az, hogy fenntartva a legszorosabb összeköttetést a szövetségesekkel, biztosítsuk az állam jogait és méltóságát. Ez a kormány távol minden politikai küzdelemtől fogja vezetni a választásokat, a szabadság pártatlanság és a rend szellemében, hogy az eredmény az egész nép szellemi és önkéntes akaratát fejezze ki.

Ingatlanok átruházása.

A nagyszebeni kormányzó-tanács egyik/legújabb rendeletében szabályozza az ingatlanok átruházását, adását, azok átírását. A rendelet a következő intézkedéseket tartalmazza: Tíz holdon felelő ingatlanok nem írhatók át a tulajdonosra. Tíz holdon aluli ingatlanok csak olyanok vehetők át, amelyek igazolni tudják, hogy a tulajdonos is földművelő, vagy foglalkozik. Az ingatlanok átruházása tilos. Ez alól csak a házépítéshez szükséges belföldi kivételek.

E rendelet intézkedéssel nem alkalmazandó a következő esetekben: ha az ingatlanokra elővásárlási vagy visszavásárlási jog van bejegyezve. Ha a felek anyakönyvi kivonattal igazolják, hogy egy-egy áron rokonok vagy házastársak. Vagy az 1918. október 18. óta elengedett ingatlanok a kormányzó-tanács által teljes egészében vagy részben kisajátított, akárcsak tulajdonát elvesztették azok. Mindazon régebbi intézkedések, amelyek alkalmasak ezen rendelet kihelyezésére, érvénytelenek.

Clerck Párisba érkezett.

Lyon. A Dácia jelenti: Sir George Clerk elhagyta Bukarestet és Budapestre utazott. Párisba való visszatérése a legközelebbi időben megtörténik. Megérkezése után a legfelsőbb tanács foglalkozni fog a román és a magyar ügyekkel.

Az Echo de Paris a következőket írja Clerk missziójáról: Clerk a szövetségesek jegyzékét vitte Bukarestbe, miután Bratianu erről tudomást szerzett, elhatározta, hogy nem közli a nyilvánossággal, mert a közvéleményt nyugtalanítaná. Az angol kiktöltött, aki missziójának egész tartama alatt a legkonciliánsabb magatartást tanúsította, magával viszi a román kormány fejének választát, aki lemondása dacára is a folyó ügyeket intézi addig, amíg utódja nem lesz.

Valószínű, hogy Románia ma-

gyarázatot fog adni minden kérdésben. Hasonlóképpen hajlandó a legutóbbi harcokban elvitt hadifelszerelések és vasuti anyagokról készített listát benyújtani.

Bukarest. A Dácia jelenti: Sir Clerk a békekonzferencia követe szombaton Párisba érkezett és át nyújtotta Bratianu jegyzékét a békekonzferenciának. Clerk bejelentette az ötös tanácsnak, hogy Románia egy percig sem gondolt arra, hogy az összeköttetést a békekonzferenciával megszakítsa. E tekintetben biztosítékot is kapott.

Lyon. A legfőbb tanács folytatja a román kérdés megvizsgálását. Sir Eyre Crowe bejelentette, hogy Clerk misszióját békésen intézze el. A válasz, amelyet kapott, nem szolgáltat okot a szakításra.

Friedrich és Lovászy tárgyalása.

Budapest. A polgári pártok közt folyó tárgyalásokkal párhuzamosan megbeszélések vannak folyamatban a kormány és a függetlenségi párt közt is. A tárgyalásokról Lovászy Márton, a függetlenségi párt elnöke, a következőket mondotta:

A múlt hét elején Friedrich István miniszterelnök ur megbízásából fölkeresett egy politikus és közölte velem a miniszterelnöknek üzenetét, hogy velem tárgyalni és megegyezni óhajtaná. Vála-

szom az volt, hogy ez elől nem zárkózom el, de a megegyezési tárgyalásokat elvi alapon óhajtom folytatni és ezért arra kérem, hogy dolgozza ki a programját és ismertesse meg velem. Másnap megkaptam az üzenetét, hogy a program pár nap múlva készen lesz és nekem el fogja küldeni. Tegnap este ismét megüzente, hogy a program még nem kész, de a legközelebbi idő alatt elkészül és nyomban rendelkezésemre bocsátják.

A franciák fizetik
az Aradnak szállított szenet.

Mikor még Aradon francia megszálló csapatok voltak, a város állandóan szénhiánnyal küzdött. Emlékeztet, hogy egy szép téli este a város sötétségben maradt, mert a villanygyárnak anyagi szene sem volt, hogy az egész éjszakra világítást adhasson.

A város akkori vezetősége a megszálló francia csapatok parancsnokságához fordult, amely készséggel segítségére sietett a

városnak. Egyelőre a vasuti állomáson levő tartalékszénből bocsátottak rendelkezésre olyan kisebb mennyiséget, hogy a villamos mű mindig egy-két napig fenntartotta üzemét. De ezek a részletek is hamarosan kifogytak és a francia parancsnokság ekkor érintkezésbe lépett a nagyszebeni kormányzótanáccsal és kieszközölt a város részére nagyobb mennyiségű szénkészletet. Ezek a

szénkészletek szukcesszive érkeztek Aradra és így a villamos műüzeme biztosítva volt.

Tegnapelőtt Aradra érkezett Audibert francia kapitány, a belgrádi francia vasuti ellenőrző bizottság tagja, aki a francia megszállás utolsó idejében az aradi vasuti üzletvezetőségen teljesített szolgálatot. A francia kapitány azt a megbízást kapta parancsnokságától, hogy gyűjtse össze az adatokat azokban a városokban, amelyekbe a franciák kezdeményezésére a nagyszebeni kormányzótanács Petrozsényből szénket küldött. Audibert kapitány ma délután megjelent a polgármesteri hivatalban, ahol Robu János dr. polgármester előtt megbízatását ismertette. A polgármester azonnal felhívatta Mellinger Józsefet, a villanygyár igazgatóját és megkezdődött az adatok feljegyzése. A franciák közbenjárására Arad város a szebeni kormányzótanács közvéleményi ügyosztályának utalványozására összesen 71 vagon szénket kapott, ami összesen 990 tonnát tesz ki.

A belgrádi francia vasutellenőrző bizottság felsőbb utasításra végzi ezt az összeírást azért, hogy a kimutatásokat a francia kormány elé terjessze, amely a leszállított szénmennyiséget elszámolja a román kormánnyal. A francia kapitány holnap utazik el Aradról.

Az osztrák békeszerződés
majdnem Párisban maradt.

A bukaresti L'Independance Roumaine írja: Az osztrák béke-delegáció a békeszerződés aláírása után még aznap este elhagyta Páris. A delegátusoknak természetesen nagyobb számú podgyászuk volt. A vasuti hordároknak tehát volt dolguk bőven, míg berakták a béke-delegáció máhált a keleti expressz-vonatba. A nagy bőröndök, kis bőröndök, táskák, zsákok egyre-másra voltak rakva. A podgyászok már háromnegyed részben tele volt s még mindig voltak berakni való csomagok.

Egy lada maradt még hátra, tekintélyes nagyságu és jó súlyu. A vasuti alkalmazottak föl akart-

kak emelni, azonban az egyik megszólalt hirtelen:

— Eleget beraktunk már a kosba, ez maradhat a perronon.

A többiek haladéktalanul csatlakoztak a véleményéhez. Azonban akkor jelent meg egy osztrák külügyminiszteri hivataltól, aki az üzásra ügyelt.

— Es ez a láda? — kérdezte elsápadva a vasuti alkalmazottaktól.

— Az nagyon nehéz. Ott marad.

— De szerencsétlen, ebben a ládában van a békeszerződés!

S valóban, az egész láda a békeszerződés okmányaival volt tele. Végre találtak a nagy láda számára is helyet s így mégis elvitték Bécsbe.

Románia válasza.

Bukarest. A *Vitörul* írja: A *Libre-Parole* című lap hosszabb cikkben foglalkozik a román kérdéssel. Sir *Clerk* megérkezése előtt — mondja a lap — nem tudhatjuk milyen lesz Románia magatartása. *Bratianu* a legfelsőbb tanácshoz jegyzéket intézett, amely teljesen azoknak a férfiaknak ideált foglalja magában, akik tíz hónapon át képviselték Romániát a békekonferencián.

A román jegyzék kategorikusan kijelenti, hogy a dunai monarchia nem írja alá a saint-germaini békét addig, amíg a konferenciának a kisebbségekre vonatkozó politikáját meg nem változtatják és itt nem *Bratianu*, hanem a román nép szólal fel. Egvébként a kijelentés nem lep meg bennünket. Az a tervezet, amelyet a konferencia a kisebbségek jogainak védelmére szerkesztett meg, a kis államok politikai és gazdasági függetlenségét érinti. Románia nem engedheti meg, hogy állam alakuljon az államban. A beavatkozás annál kevésbé engedhető meg, mert a nagyhatalmak ezt a rendelkezést csak a kis országokban alkalmazzák.

Még nem lehet látni, milyen hatást fog tenni a konferenciára a román manifesztáció. Szeretnők hinné, hogy Franciaország végre észreveszi európai érdekeit és nem fogja folytatni mostani magatartását, vagyis nem fogja elősegíteni a *Standard Oil Trust*nek és a londoni és newyorki nagytőkéknek törekvéseit. Amerikának és Angliának jogában áll tovább folytatni politikáját, ha ez nekik tetszik, de ezért rájuk hárítjuk az egész felelősséget.

— **Pop C. István** és **Goldis László** holnap Aradra érkeznek. Az eredeti megállapodástól eltérő szerződés éjjel fognak **Pop C. István** és **Goldis László** miniszterek Aradra érkezni. A két miniszter Bukarestből jő, a *Simplon* vonattal.

Hogy játszik ki a németek a békeszerződést?

A párisi *Le Pays* írja: A németek Mexikóba, amely egyike azoknak a kevés számú államoknak, amelyek nem üzentek háborút Németországnak, 250.000 embert küldenek azért, hogy ott hadianyagok és municiók gyártására műhelyeket építsenek. A békeszerződés ugyanis megtiltotta a németeknek, hogy municiót gyárthassanak Németországban, de nem tiltotta meg azt, hogy kül

földön gyárthassanak maguknak hadianyagot.

A német tisztek, akikre most nincs szüksége a hadseregnek, közoktatók lettek a nyilvános iskolákban és minden helységben tanítják az ifjúságot, így készülve a szövetségesek elleni revanchéra. A Krupp-művek nem gyártanak már ágyukat, hanem naponta negyven mozdonyt készítenek.

Antant-ellenőrzés alatt lesznek a magyarországi választások.

Bécs. A *Morningen* jelenti: Az antantnak a magyar kormányhoz intézett jegyzéke a Magyarországon a legrövidebb idő alatt megtartandó választások ügyével foglalkozik. A választások egy antant-bizottság ellenőrzése alatt fognak lefolyni. Ez a bizottság

együttal az igazságügyeket és az élelmiszeri ügyeket is ellenőrizzel fogja.

Páris. Az *Eclair* jelenti: Különböző jelekből megállapítható, hogy Magyarország megkezdte Nyugatmagyarország kiürítését.

Művészet.

* **Ez aztán az asszony** a címe a színház legközelebbi bemutatójának. A kacagtató francia bohózatban, amelyhez zenét *Barics Gyula* komponált, a társulat legjobb erői játszanak. Csütörtökön az Elnök úrnagyágát játssza a színház, a nyári szezonnak a kiváló darabját, amely biztos, hogy ezúttal is nagy sikert ér el. Szombaton délután *Karenin Anna* kerül előadásra az ismert kiváló együttesben, míg vasárnap délután a szezonnyitó darab, a *Csár dás királyné* van műsorra tűzve.

* **Babits Mihály és Karinthy Frigyes a "Tavasz"-ban.** A "Tavasz" mai száma a legmeglepőbb irodalmi esemény. Példátlán, hogy mit tudott produkálni az a fiatal, gerinces írói gárda, amely egy hatalmas akarási lendületében összefogott, hogy lehetetlen viszonyok között a felbuzgó óhajokat tetté kristályosítsa. A "Tavasz" írói olyan lapot adtak, amely ma valóban "hors concours" már.

* **Nick Fantom az Uránában.** Zseniálisan felépített detektívdrámában gyönyörködik két nap óta az Uránia-színház közönsége. *Nick Fantom*, a mozi leggyűsebb és legnépszerűbb detektívje egy sötét bűntettre derít világosságot. Oly érdekes és izgalmas a drámában előforduló gyilkosság kiderítése, hogy a közönség visszafójtott lélekzettel lesi a fejleményeket. *Max Landa* a bátor és zseniális detektív szerepében ismét elragadta a publikumot. A 6-os számú szepáret szerdán mutatja be utoljára az Urániát.

* **Shakespeare dráma az Apollóban.** A nagykonceptiójú történelmi filmek sorából is kiemelkedik az a hatalmas művészi film, amelyet az Apolló színház nagy sikerrel mutat be. Amit *Shakespeare* klasszikus tolla megrajzolt az *Antonius* és *Kleopátrában*, azt a művészi film festői korhűséggel adja vissza. Végtelen tömegek akciója teszi rendkívül érdekessé a történelmi eseményt, amely *Kleopátra*, a szépséges egyiptomi

királynő körül szövődik. A grandiózus filmet szerdán mutatja be az Apolló utoljára.

* **Helyreigazítás.** A színházi előadásokról írott tudósításunkba két sajnálatos sajtóhiba csuszott. Az egyik szerint *Szepesi Mihály* lépett fel, pedig *Selmeezi Mihály* a színház új tagja. A másik sajtóhiba szerint *Tanay Masa* táncolt graciózusán. A táncosnő neve *Thomay Masa*.

Magyar munkások mennek Franciaországba.

Egyik budapesti lap írja: A belügyminiszteriumban mostanában érdekes tervezeten dolgoznak, amellyel a napról-napra fokozódó munkanélküliséget megakarják szüntetni. *Temple Rezső*, a közlelmiszeri miniszterium államtitkárja azt az eszmét vetette fel, hogy ha már idehaza belátható időn belül nem lehet teljes mértékben ellátni munkával a magyar munkásságot, osztrák mintára küldjünk ki mi is magyar munkásokat, akik részt vennének Észak-Franciaország újraépítésében. Ausztriában már is folyik a munkások toborzása és nem-sokára megérkezik a francia bizottság, amely kiválogatja a munkásokat. A leszerződött munkások napi 12—15 frankot kapnak, pénzüikkel szabadon rendelkezhetnek és övéikkel akadálytalanul levelezhetnek.

A belügyminiszterium örömmel fogadta *Temple* államtitkár előterjesztését, amely a munkanélküliség veszedelmétől volna hivatva megszabadítani a budapesti munkásságot tekintélyes részét. A belügyminiszteriumban a kivándorlási osztály veszi kezébe az ügyet és már a legközelebbi időben kiküldött megy, Bécsbe

Aliséc francia követke, hogy ott tájékozódjék, miképpen volna lehetséges, hogy magyar munkások is kimehessenek Franciaországba dolgozni.

Külföldre szerződött budapesti művészek.

Egyrészt a művészet is a felekezeti gyűlölet szempontjából klasszifikáló reakciós szellem, másrészt az izgatott közhangulat miatt megcsappant színházi érdeklődés elkedvetlenítette a legkiválóbb magyar művészeket, akik most külföldön keresnek szerződést.

Ujabban *Góth Sándor* és felesége, *Kertész Ella* szerződtek Berlinbe, *Rózsa S. Lajos*, az Operaház kiváló baritonistája a bécsi operaházhoz szerződött. *Bereg Oszkár*, akinek évek előtt már nagy sikerei voltak Németországban, *Reinhardt* társulatához szerződött Berlinbe, *Király Ernő*, a Király Színház jeles művésze *Felek Károly* amerikai magyar szingizáló szerződött. *Felek*, aki most Budapesten tartózkodik, szerződött a *Király Fedák Sári* és *Kálmán Imrét*, a jeles zeneszerzőt, továbbá a bécsi komponisták közül *Lehár Ferencet*, *Fall Leó*t és *Strauss Richardot*, akikkel művészi körutat tervez Amerikában. *Dohnányi Ernő*, a világhírű magyar zongoraművész, akinek az Országos Zeneakadémia igazgatói állását ajánlották fel, nem foglalta el állását, hanem Stockholmba szerződött.

A kisvasút új tarifája.

Aradváros tatácsa egyik legutóbbi ülésén ismét felemelte a gőzvasut menetdíjat. A gépüzemek igazgatóságának közlése szerint az új tarifa, amely holnap, október elsején lép életbe, a következő:

Egy szakaszra Szabadságtér—Radnai-ut, Radnaiut—Máv. pályaudvar, Máv. pályaudvar—Mező-utca (temető), Mező-utca—Neuman gyár, Neuman gyár—Repülőtér 50 fillér. Két szakaszra Szabadságtér—Máv. pályaudvar, Radnaiut—Mező-utca, Máv. pályaudvar—Neuman gyár 100 fillér. Három szakaszra Szabadságtér—Mező-utca, Radnaiut—Neuman gyár 120 fillér. Négy szakaszra Szabadságtér—Neuman gyár 150 fillér.

A bérletjegyek árai: Tanuló-jegy a Szabadságtér—Máv. pályaudvar, vagy Máv. pályaudvar—Neuman gyár vonalra 12 korona. Tanuló-jegy Szabadságtér—Neuman gyár vonalra 18 korona. Bérlet-jegy a Szabadságtér—Máv. pályaudvar, vagy a Máv. pályaudvar—Neuman gyár vonalra 24 korona. Bérlet-jegy Szabadságtér—Neuman gyár vonalra 36 korona. A bérletjegyek mindig a hó első napján váltandók ki. Arad, 1919. szeptember hó 23-án. Arad város gépüzemeinek igazgatósága.

HIREK.

— Edward Grey missziója. London. A Reuter-ügynökség jelenti, hogy Sir Edward Grey rendkívüli megbízatással Washingtonba utazott.

— A Bánátságban is lebélyegzik a bankjegyeket. Bukarest. A Vitoral jelentése szerint a nagyszabedbeni kormányzótanács rendelete értelmében két hónapi határidőt tűztek ki a Bánátságban levő magyar bankjegyek lebélyegzésére.

— Egyetemi tanárból fűszeres. Kolozsvárról írják, hogy Csengeri János volt egyetemi tanár fűszerüzletet nyitott.

— A városi bizottságok megszaktitása. Azokat a városi szakbizottságokat, amelyeket a törvényhatósági bizottság szakott választani, — mint hogy törvényhatósági bizottság nincs — a prefektus nevezi ki. Az árvaház felügyelő bizottság még Marsiau Jusztin dr. prefektus kinevezése folytán ált össze. A többi szakbizottságot, így a szinügyi és pénzügyi bizottságot már Veliciu Romulusz dr. városi prefektus fogja kinevezni.

— A katonakötelesek jelentkezése. A katonai ügyi osztályban a katonakötelesek jelentkezése tovább folyik. A mai napon 1888. évben születettek közül 138 aradi és 60 idegen volt, a 1881-beliek közül 81 aradi és 105 idegen, az 1882. évfolyamos közül 90 aradi, 138 idegen, az 1883. évfolyamos közül 123 aradi és 103 idegen járult az összeíró bizottság elé.

— A franciák adóssága a várossal szemben. Amikor Arad város költségvetését tárgyalták, az erre a célra kiküldött bizottságnak felült egy hatszáz ezer korona tétel, amely a város követelési rovatában szerepelt. Ezzel az összeggel az Aradot megszálló francia csapatok parancsnoksága tartozik a város közlelmzési vállalatának élélmiszerekért. A város vezetősége elhatározta, hogy ennek az összegnek kiegyenlítését fogja kérni a francia parancsnokságtól. Eppen ezért a polgármester megbizta dr. Angel István helyettes polgármestert, hogy utazzék Budapestre és lépjen érintkezésbe az ottani parancsnoksággal és kérje a hatszáz ezer korona kiegyenlítését. A helyettes polgármester néhány nap múlva utazik Budapestre.

— Utlevél. Az utlevél-irodába a következő utlevélek érkeztek meg: 23. Bittner József Arad, 26. Ekenberger Károly, 27. Crisan Dimitriu, 28. Damaszkín István, 29. Niculescu Laurian, 30. Szántó Edmund, 31. Hajós Árpád, 32. Vajdits György, 33. Baumann Ludvig

— Eljegyzés. Lungu S. Virgil Lugos és Bernhardt Mariska Désza jegyesek. (Minden külön értesítés helyett.)

Véres sztrájk Amerikában.

A Reuter-ügynökség jelenti: A Pittsburg kerületi acélmunkások sztrájkját a munkások és a rendőrség között történt összeütközés vezette be. Szemtanuk állítása szerint egy Clartonban szabad ég alatt tartott gyűlést, a melynek egyébként normális lefolyása volt, rendőrök megtámadták. A közönség széteszt, de hamarosan kézigránátokkal tért vissza és rátámadt a rendőrökre. A rendőrök fegyvereiket használták, de senki súlyosabb sérülést nem szenvedett. Tizenkilenc embert letartóztattak.

— Osak délután láttamezzák az igazolványokat. Az aradi térparancsnokság közölte, hogy az igazolványok láttamezzását a mai naptól kezdve naponta délután 4 órától 6 óráig végzi.

— Változások a lakáshivatal vezetőségében. A lakáshivatal eddigi elnökét Salgó Miksa drt felmentik megbízatása alól és Botiek Elek dr. aradi ügyvédet, a városi közlelmzési bizottság tagját bízzák meg a lakáshivatal vezetésével. Ugyancsak felmentik eddigi megbízatásuk alól a lakáshivatal összes bírát. A lakáshivatal új elnökét és az új bírakat Veliciu Romulusz dr. prefektus fogja a napokban kinevezni.

— Utban a város 20 vagon okra. Az aradi közlelmzési bizottságot ma arról értesítették, hogy az 50 vagonból álló eukorszállítmányt ma vagy holnap utbaindítják Orsováról. Az uszályhajók, amelyek a Dunán felhozták a város eukrát, már négy nappal ezelőtt kikötöttek Orsován és az átrakodás már három napja folyik. A eukor ezért néhány napon belül megérkezik Aradra és a közlelmzési bizottság minden intézkedést megtesz, hogy a közönség minél rövidabb idő alatt hozzájusson eukrához. A eukor eladási ára változatlanul 29 korona marad.

— Megszűnt az utazási igazolvány-kényszer. Tegnap érkezett meg az aradmegyei prefekturára a legfőbb hadvezetőség rendelete, amely október elsejétől kezdődőleg eltörli az utazási igazolvány-rendszert és kimondja, hogy a személyi közlekedést szabaddá teszi. Minden utazni szándékozó személyazonossági igazolványt köteles váltani és azzal szabadon utazhatik egész Erdélyben, a régi királyságbeli Romániában, Dobruzdzásban, Bukovinában.

— Röntgen gyógyító és vizsgáló laboratórium. Dr. Werner Sándor venerologus és bőrgyógyász specialista Röntgen gyógyító és vizsgáló laboratóriuma Szabadságtér 2. sz. alatt működésben van.

A Nieuve Rotterdamische Courant jelenti Clevelandből (Ohio), hogy az amerikai bányamunkások kongresszusa túlnyomó többséggel a bányák és vasutak sztrájkja mellett foglalt állást.

Newyork. A féntmunkások sztrájkjához csatlakoztak Newyork több munkásai is. A sztrájkolók száma meghaladja a 800.000-et. A villamosok nem közlekednek, a város sötétségben van. Attól félnek, hogy a sztrájk elterjed egész Észak-Amerikában.

— Jékey Aladár ünnepléséről. számol be a Magyar Szó legújabb száma. Ez alkalommal b6 ismertetésben foglalkozik a hetvenéves költő minapában megjelent kötetével s első helyen hozza két versét.

— Athelyezések a bíróságoknál. A nagyszabedbeni kormányzótanács dr. Papp Tibor törvényszéki jegyzőt Körösbökényből Aradra és Lichtfuss István törvényszéki jegyzőt Békésgyuláról Aradra helyezte át.

— Garázdálkodnak a betörők Aradon. Az elmúlt éjjel ismét szép eredménnyel garázdálkodtak Aradon a betörők. Ma reggel több, mint húsz feljelentés érkezett a rendőrségre, közöttük egy rendőr is, akinek a lakását szintén kifosztották. A betörők az elmúlt éji munkájukkal meglehetősen tekintélyes összeggel károsítottak meg több békés aradi polgárt. A rendőrség mindent elkövet, hogy véget vessen a mai tarthatatlan állapotoknak, de a vakmerő betörőkkel szemben eddig majdnem tehetetlennek bizonyult.

— Pálmay lakását rekvirálták el. Lapunk mai számában azt irtuk, hogy a lakbérleti bizottság az Aradtól távollévő dr. Pálmay Lajos közjegyző irodáját elrekvirálta. Ez a közlésünk téves információ alapszik. A Lakáshivatal ugyanis dr. Pálmay lakásából három szobát rekvirált el, amit a lakbérleti bizottság jóváhagyott. Dr. Pálmay közjegyzői irodája mostani helyén tovább is működik s az irodát dr. Embay Gyula közjegyző-helyettes vezeti továbbra is.

— Keresk. szakértetés. Könyvitel, gyors- és gépirás, levelezés, számtan stb. Beiratkozás gyors- és gépiróiskola, Lázár Vilmos-u. 2.

Színész és kardalos afférja.

Minden valamirevaló színészben a sok szép és díszletes vonás mellett legalább három rossz tulajdonság fejlődött ki túlságosan: az indokolatlanul nagy érzékenysé, tekintélyes adag gerombaság és mértéktelen önteltség. Nincsen kórta, aki ne tartana sokat a maga tehetségéről, ne igyekeznék magát észrevetetni s ne panaszkodnék folyton mallozzeről. Végül van egy jó magyar közmondás, amely azt tartja, hogy: a botnak is két vége van. Mindezeket szükségesnek tartottuk előrebocsátani, mielőtt rátérnénk annak a parázs kis verekedésnek az elbeszélésére, amely ma délelőtti kilenc órakor a téli színház színpadán folyt le.

A próbára várakozó színészek egy csoportja nagy vitába bocsátkozott a színpadon. A probléma megoldásához szerencsétlenségére hozzászólt az egyik kardalos is, amivel módfelett dühbe gurította a társulat egyik népszerű énekes színészét. A művész durván leirtette a kórtaát közbeszéléséért. Ez viszont kikérte magának a vele szemben használt sértő hangot. Eddig tartott a szóhar, amelyet nyomom követett a fegyveres csapat. A gyilkos számszámokat ebben az afférban egy bot képviselte. Az ideges hangulatban levő énekes ugyanis a kezében tartott sétatálcájával lesújtott a kórtaára. De a népség és katonaság fességő tagja sem velt rest. Kikapta a botot ellenfele kezéből és visszaadta az ütést. Néhány pillanat múlva a pálcá ismét a színész kezében suhogott, majd ismét átvándorolt a kórtaához, ilyenformán alaposan kiporolva mindkettőjük kabátját. Az eszeveszetteen vagdalkozó színészek különös párviadala természetesen nagy tetszést aratott a szépszámú nézőközönség előtt.

Hogy mi volt az eset vége? Miután a színészek ilyen jól szórakoztak, hozzáfogtak tulajdonképeni céljukhoz — a próbához. A kinos afférval még foglalkozni fog a színházi törvényszék is.

Aradi Nemzeti Színház.

Ma, 1-én:

Francia négyes.
Pajkos diákok.

oooooooooooooooo

APOLLO színház műsora.

Ma, 1-én:

Nilus királynője.

URANIA színház műsora.

Ma, 1-én:

6-os számú szeparé.

A szerkesztő távollétében a szerkesztésért

KAROLY JÓZSEF

felel.

Apró hirdetések.

Levelezés.

SZÉPNEK mondott önálló leány vagy övegy diszkrét barátságát keresem, kit anyagiilag támogatnék. Leveléket „Romány” feljére Wallinger hirdetőjébe kérek. 9579

Ellátás.

NŐI FELSŐ kereskedelmi iskolába járó 16 éves leányom részére teljes ellátást, zongora használatát keresek. Ajánlatokat kérek a kiadóra megdundható címre. 5492

VIII. OSZTRÁLYBELI fiataknak teljes ellátással bíró lakást keresek. Cím a kiadói hivatalban. 5444

Oktatás.

NÉMETNYELV szakértő oktatását vállalja. Cím a kiadóban. 5466

GEHE gründlichen Unterricht in deutsche Sprache. Unter „Erfolg“ an Admia. 5477

KÖZÉPISKOLAI (polgári, keresk., reál) magánoktatást jutányosan vállal Engel, László Vilmos-u. 2. 5371

Lakás.

LAKASTAKARITÁST, auroást, parketta-beerasztást, keféltést, ablaktisztítást, por-szívó munkákat elvállal a Messenger Lakástakarító vállalat. Telefon 516. 9463

Üzletek.

FODRÁSZ-ÜZLET berendezés eladó. Cím: Händenburg-ut 7. Tremmel János. 9579

FORGALMAS helyen üzlethelyiséget bérebe keresek esetleg átvételre. Varjasz Lajos-utca 37. 5480

50 EVE iennálló párnakamérés, üzlet, nagy raktárakkal, pincse, 6 szobás lakás, nagy udvar, Alsósimándon, piastéren, bérbeadó. Tudakolni: Alsósimánd, posta-hivatal. 5447

Alkalmazás.

INTELLIGENTES söldes Fräulein wird zu einen 5 1/2 jährigen Mädchen aufgenommen. Adresse in der Administration. „Aradi Közlöny” 5484

ÜGYES szobaleány szonali belépésre keresetelük. Jelentkezés délelőtt Hungaria kávéházban. 5476

PERFECT francia nevelőnőt keresek 14 és 16 éves leánykám mellé, akit családtagként tekintenek. Papp táblalabiróné, Déva, Esztöcs-tér 5. 5479

14-16 EVES fiút keresek gazdaságba felügyeletre. Cím a kiadóban. 5481

ÜGYNÖKÖK felvételnek fix és próvizóra. Braun, Asztalos Sándor-u. 2. 5475

HÁZMESTERPAR szonaira kerestetik. Cím a kiadóban. Kömtyves előnyben. 5478

MINDENES (szónót) kis családhoz keresek. Jó bánásmód. Ugyanott szobaleány és szakácsó magános urinőhöz felvételük. Boros Béni-tér 15. I em. 11. ajtó. 5472

INTELLIGENS komoly leány idősebb urinőhöz társalgónak ajánlikorik, esetleg a háztartásban segédkezze. A német nyelvet is bírom. Cím a kiadói hivatalba kérek. 5452

Ingatlan.

AULICH Lajos-utca 17. ház elfoglalható három szobás lakással eladó. Ugyanott háló és ebédlő is eladó. 5478

EGY FÖLDSZINTES HÁZ Arad legelőkelőbb helyén eladó. Cím: Kiss Ernő-utca 9., földszint. 4998

Vétel és eladás.

OLAJPRÉS Hidraulikus 1 vagy 2 számú megvételre kerestetik. Ruzsanyi Lajos keresk. Ügynök, Világos. 5471

EGY DRB. 6 éves Spediter 16 20-25 métermázsa teker képes, Ilés-utca 66. szám eladó. 5470

RÉGI virágcsorapokot vásárol Ungerman virágüzlet, Deák Ferenc-utca 5. 9579

KÉZI mángorló, legújabb szerkezettű, majdnem új, eladó. Böcsöböt Andrásy-ut 17. házmesternél. 9579

HALOSZORA berendezés eladó. Átilla-tér 2. szám. 5488

MINDENFÉLE magyásgba Román nemzetiségű kaphaték, Adria festő, Forray-utca 8. szám. 5480

KPÜLETFA, eszeréppel fedett szin, ajtók, ablakok, eladók. Farkas-utca 8. Radnai-ut mellett. 9579

IGÉN SZÉP perzsis pallerin muffal együtt eladó. Zrínyi-utca 4a I. 9579

VASGERENDÁKAT veszek, a méretek és 100 kgm.-kinti egységára iródamban beadandó. Arad, Káivia János-utca 12. földszint. 5440

KÉNLAP raktáron. Kovács Soma és Társa, Arad. 5460

HYGEA ÉS NEUTRAL szappan, mindkettő szabadlúgtól mentes tul zsirosított anyha nem maró szappan, miért is gyermekeknek, valamint érzékeny arcú egyéneknek legjobban ajánlható. Ara darabonként 8 korona. Dr. Földes és Hehs Aradon. 5102

Különféle.

KÉRELEM. A jószívű és nemeselektű emberekhez eszedezem, osalados ember vagyok, nincs semmi jövedelmem, kérem a n. é. közönség, sziveskedjék támogatásban részesíteni. Schächter Hersch, Hál-tér 2. szám. 680

Arverési hirdetmény.

Kuvin község volt urbéreseinek tulajdonát képező erdő és ezzel összefüggő hegyi legelőn gyakorolható vadászati jog 1919. évi aug. 1-el kezdődő időponttal 6 egymásután következő évre haszonbérbe adatik.

Kikáltási ár 800 korona. Arverési feltételek az urbéres község elnöknél és a község előjáróságánál megtekinthetők.

Az arverés f. évi október hó 5-én, d. e 9 órakor Kuvin község házában fog megtartatni. Kuvin, 1919. szept. 28. 5488 Urb. elnökség.

Tisztviselő urak figyeimébe.

Van szerencsénk értesíteni az összes városi megyei stb. tisztviselő és közalkalmazott urakat, hogy a **borbély és fodrász üzemelhelyünket** az Acsev. palatából október 1-én a Fischer Elíz palota udvari pavilonjába helyeztük át. Nyitva reggel 7-től este 7-ig. További szives pártfogásukat kérik: Tisztelettel:

Dorogi és Bányás

fodrász mesterek. 5489 Szapáryliget község előjáróságától. 649-1919. szám.

Hirdetmény.

Szapáryliget község előjárósága körhírré teszi, hogy a faly vadászati évadtól kezdődő 6 (hat) évre 2492 e. hold kiterjedésű községi vadászterület f. év október 15-én nyilvános arverésen Szapáryliget község házában délelőtt 10 órakor bérbe lesz adva, a legtöbbet igérőnek.

Kikáltási ár 606 korona évente, mely összeget az arverésen résztvevők előzetesen betenni tartoznak a községi előjáróságnál. Az arverésen legtöbbet igérőnek kiadott vadászterület évi bérösszegét bérő előre lefizetni tartozik, egy jelenben, mint ezután évről-évre a vadászati ideény beállta előtt. Ezenfelül egy évi bérösszeget biztosítékként letétbe helyezni tartozik a községi előjáróságnál, amely összeg Takarékpénztárral lesz kezelve s a kamat jövedelem bérőlet illeti. A szerződési és bélyegdíj bérbevevőt terheli. Szapáryliget, 1919. szeptember 28. 5468 Előjáróság.

Szerdán

nyílik meg a teljesen újonnan berendezett **Boros Béni-tér 15. sz. alatti**

„Gorsó” sörcsarnok és étterem,

ahol állandóan a legizletesebb étel-ek, kiváló italok, frissen esz-polt sör, továbbá első sósáreggeli kapható postos kiszolgálás mellett. Szombaton este dísznótoros vacsora! Naponta eligányszem! Szives pártfogást kér: A tulajdonos.

Baromfivész elleni szer „TIKIN” kapható **Wajdits** gyógyszerárban. Árvegenként 6-8-10 koronáért. 4174 **József főherceg-ut 11.**

Zsákok és ponyvák szakértő javítását elvállalja **Schönberger Albert** József főherceg-ut 11. sz. 5387

Író gépek nagy választékban jutányosan, **szalagok** minden színben kaphatók.

Mindenemű iroda gépek író, pénztárollelőző stb. szakértő, alapos javítása. **Schmotzer és Szegítő** Lutheránus templom mögött. 9576

Ismét forgalomba hoztuk a hölgyek kedvenc és soká nélkülözött szépítő szerét, a **HELACITOT**

Zsiros atkás (mittesseres) bőr egyszeri lemosás után csodás szép lesz, mert a HELACIT zsirtalan, ártalmatlan és rögtön szépít. Ara 5 korona. 2998

Dr. Földes és Hehs gyógyszerészek ARADON.

Tűzifa utalvány nélkül bűkk eserhasabba vagy derengtűzifa mőségben waggontételekbe vagy olenként.

Fűrészelésről és hazaszállításról legolcsóbban gondoskodunk.

Szimányi Testvérek fakereskedők. 680 Radnai-ut 27-31. szám. 5487

Bőrárunk legolesobb bevásárlási forrása Steiner Testvérek bőrkereskedése ARAD, Asztalos Sándor-utca 2-3. szám. Fióküzlet: UJARAD, Rákóczi-ut 153. szám. Csizmadiaik figyelmébe! Sima és barkás tehénbőrök, pitlingek és borjubőrök állandó nagy raktára. 5177

Új tűzifa üzlet.

Grosz, Reik és Révész

fakereskedelmi társaság

Simándi-ut 3. szám (volt Gutzjahr-féle gyár) a vasuti vladukt közelében.

Ajánl:

- I. rendű bűkk vagy eserhasab tűzifát ürköbméterenként ... .. 135.- K.-ért
- Száraz derong tűzifát ürköbméterenként ... .. 125.- K.-ért
- Waggontételekre ugy helyben mint vidékre legolesobb ajánlattal szolgálhatunk. A tűzifát kívánatra felűrészelve is szállítjuk. Fuvarozását a belvárosban olenként ... .. 20.-K.-ért vállaljuk. 4838

Rendelések elfogadtatnak a cég irodájában Munkási Mihály-utca 4. sz. Telefon 1127.

Valódi Lenolajkenoze (firniss) kapható **Brann N. A. festékraktárában** Arad, Boros Béni-tér 7. szám. Viszontládóknak árkedvermény. 5468

Kapa-utca 7. sz. üzletemben a mai naptól kezdve maximális áron főző és O-ás liszt kapható.

Felső-ruha és fehérnemű kézi-himzést vállal 9576

Bornstein Deák Ferenc-utca 40.

„HUNGARIA” 4848 megváltoztatta címét **most „ADRIA”** kelmelesítő, vegytisztító és gőzmosó, 28 óra alatt bármilyen szíre, akadály nélkül fest. Legjobban tisztít és mos. Gyár: Szarvas-utca 3. Gyűjtőtelepek: Forrai-utca, román-épület és Weitzer János-utca, Mioria-palota. Gyász esetekben azonnal

Moorea-Apatelek hegyközség jegyzőjétől.

Meghívó.

Közhírré teszem, hogy **Apatelek-Moorea hegyközség választmány**

rende: őszi közgyűlést Apatelek község házában folyó évi október hó 6-án délelőtt 9 órakor tartja meg.

Tárgysorozat:

1. Szüreti határidő és napszám-bérek megállapítása.
  2. Az 1920. évi költségvetés előirányzat letárgyalása.
  3. Esetleges indítványok.
- Moorea, 1919. szeptember 29. **Bacsilla Lajos** hegyközségi jegyző.